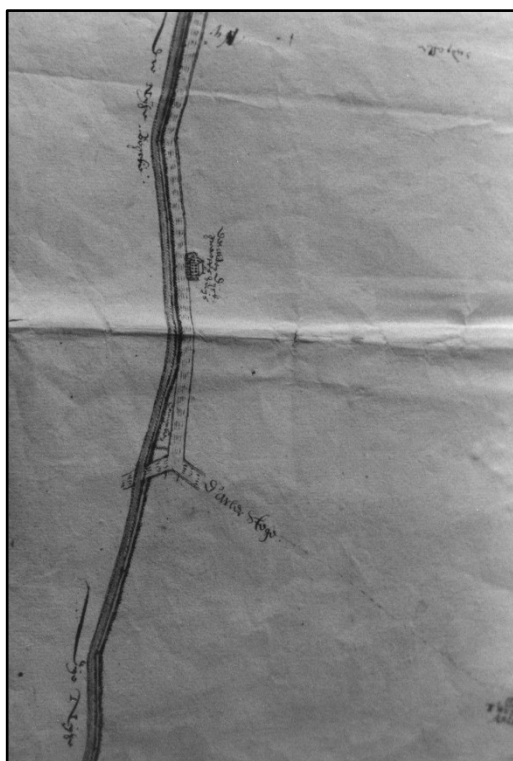

De hoeve of het Oudedijckgreven-goet alias het Vensterhuis

Johannes van Hell

In 806 schonk een zekere Hiddo, zoon van Heriwin, een aantal goederen aan het door de zendeling Liudger, opvolger van de in 754 bij Dokkum vermoorde Bonifatius, gestichte klooster in Werden. Daartoe behoorde de helft van zijn bezit in Bochursti. Dr. W. J. Hagoort uit Ermelo meent dat die helft bestond uit de tegenwoordige boerderijen Groot en Klein Bokhorst en Diermen. Hij heeft de veronderstelling geuit dat de goederen Aller en Olden Aller de andere helft vormden. En, voeg ik daaraan toe, mogelijk met daarbij nog het Oude Dijckgreven-goet en misschien de Leembrug. De laatste twee grenzen aan Olden Aller en waren al-

lodiale goederen, dat wil zeggen dat particulieren de volkomen eigendom hadden, terwijl verreweg de meeste boerderijen in Putten eigendom waren van tegenwoordig in Duitsland gelegen kloosters of van andere grootgrondbezitters zoals de hertogen van Gelre. Des olden dijckgreves huijs' komt voor het eerst voor op een in 1609 gemaakte kaart van de polder Arkemheen.

Die werd vervaardigd bij gelegenheid van een totale reorganisatie van de polder en geeft o. a. de grenzen van het

poldergebied aan. De Nijebeecke (d. i. de Schuitenbeek) was een deel van de oostgrens. En daaraan lag, iets zuidelijk van de Arlerstege het huis van de oude dijkgraaf.

Het tekeningetje doet in niets denken aan een boerderij. Dat klopt met wat Aort van Beertje (Aart van Wijncoop, geboren 1890) mij eens verteld heeft : dat ouwe Viensterhuus leek helemaal niet op een boerderie, 't was meer zoiets as de Berekamp. Mogelijk was het gebouwd naar het voorbeeld van het toen al bestaande Huis Arler (nu de boerderij Groot Arler).

Voor het antwoord op de vraag, wie was die olde dijkgreve, zijn er ten minste twee mogelijkheden. Ernst van Oldenbarnevelt, getrouwd met Elisabeth Jacobs van Dyrmen en overleden voor 1544 was dijkgraaf. Ook zijn zoon Claes Ernstz. Van Oldenbarnevelt vervulde die functie. Claes werd geboren ca. 1523 en overleed in 1587. Hij trouwde op 16 juli 1543 met Nelle van Wenckum. Van hun zoon Cosijn, die ca. 1567 trouwde met Jannetje Snapper is niet bekend of hij dijkgraaf was. Dit echtpaar had een zoon Casijn, die op 14 januari 1600 trouwde met Margaretha Voeth uit Harderwijk. Hij was waarschijnlijk ook dijkgraaf. Casijn overleed voor juli 1612. Dat blijkt uit de ' Opteykeminghe van die Reyckweite en de Loop van de thynt genant Olden Hengst, ampt Putten, buyrschap die hoeve :noch Gryete Voets van weghen haer kint geprocreeert bij zaliger Casijn van Oldenbarnevelt anderhalf mergen oock tussen de Schouwkamp ende de beek gelegen mede die Blaacke genant. Noch Gryete Voeths als weduwe van salige Casijn van Oldenbarnevelt sestehalf merghen, leggende in 4 perceelen tusschen de Blaecke en oer hoffstede.....', die op die datum plaatsvond.

Het enige kind van Casijn en Gryete was een dochter Johanna. Zij trouwde op 21 juni 1620 met Dr. Albert de Boot genaemt Greven. Zij is waarschijnlijk kinderloos overleden. Albert de Boot hertrouwde met Joffer Geertruyt Bruins. Dit echtpaar droeg in 1665 'een erve en goet genaemt de Hoeve of het oude dijkgrevengoet met sijn landerijen, huysen en hoven, gelegen in het

amt van Putten, buyrschap Hoef op de Nijebeecke.....' op aan de Staten des vorstendoms Gelre ende graefschaps Zutphen om het daarna in leen terug te ontvangen. Albert is voor of in 1678

overleden.

In dat jaar werd Geertruyt als zijn weduwe beleend. Zij stierf kinderloos voor 1690. Het leengoed vererfde op haar zwager

Reinier van der Stegen, schepen van de stad Emmerich. In 1691 werd diens zoon Jacobus Josephus beleend, Wilhelm Arnold volgde zijn vader in 1721 op. Beiden woonden waarschijnlijk in de omgeving van Elten. Anna Maria van de Stegen, zuster en erfgename van Wilhelm Arnold en getrouwd met W. G. von Wittenstein verkocht het Oude Dijckgrevengoet in 1737 aan Jan Wynkoop, weduwnaar van Geertje Vliekke, die op 4 december 1737 beleend werd.

Jan Wynkoop werd op 30 maart 1713 gedoopt als zoon van Bessel Wynkoop en Annetje Cosijns van Diermen. Hij trouwde 3 april 1735 met Geertje Vlieck. Uit dit huwelijk werden 2 dochters geboren, Annetje gedoopt 22 januari 1736 en Weimpje 19 april 1737. Mogelijk is Geertje bij de geboorte van Weimpje overleden.

Het Vensterhuis, foto uit 1975

Jan wordt immers in november al als haar weduwnaar genoemd en is kort daarna hertrouwd met Hendrikje Elberts Ham. Hun oudste zoon Elbert wordt 28 augustus 1740 gedoopt. Jan Wijn-

coop overleed (of werd begraven) op 7 mei 1782. Een maand later werd zijn zoon Elbert beleend met Dijckgrevengoet ‘ onverkort het recht van de andere kinderen’. Bij de

OPENBARE
Vrijwillige Verkoop.

De notaris **PLIESTER** te *Putten* zal in het openbaar

Verkoopen :

bij inzet op **Vrijdag 5 Januari 1804**, voormiddags **11 uur**, ten huize van **JAN PASMÁN** te *Putten*, en bij toewijzing 8 dagen later terzelfder uur, ten huize van **JAN VAN DAM** aldaar.
Voor de **Wed. BESSEL VAN WINKOOP** en Kinderen.

1. **DE HOFSTEDEN**
het Vensterhuis

gelegen aan den Steenenkamerschen straatweg in de buurtschap Hoof onder *Putten*, bestaande uit **GEBOUWEN, ERVEN, TUIN, BOOMGAARD**, opg. **BOOMEN** en **HOOLLAND**, groot ruim 6 bunder.

2. De kamp **HOOL- en WEILAND** het Middelste land, gelegen naast het vorig perceel, groot 4 bunder, 13 roeden, 10 ellen.

Bij de toewijzing komen beide perceelen ook in massa.

3. De hofstede **Motsengoed** gelegen in de buurtschap Huinen onder *Putten*, bestaande uit **GEBOUWEN, ERVEN, TUIN, BOUW- en GRASLANDEN**, opg. **BOOMEN** en **HEIDE**, groot 31 bunder, 65 roeden, 70 ellen in 4 perceelen en in massa.

Vóór de 2e veiling worden afzonderlijk verkocht :

a. 15 perceelen **EIKENBOOMEN** staande op de hofstede het Vensterhuis met het recht van naasting voor den koper van de hofstede.

b. 2 perceelen **EIKENBOOMEN**, staande op het erfe aan de Knaardersteeg, bewoond door **DIRK VLIËK**.

Aanwijzing wordt gedaan van de perceelen 1 en 2 door de bowoners van het Vensterhuis en van het 3e perceel door **A. DOPPENBERG** op **Motsengoed**.

Inlichtingen geeft op aanvraag voorn. Notaris.

Voor de Kerstdagen.

verdeling van de erfenis is het toegevalen aan Elber7s jongere broer Bessel, gedoopt 15 augustus 1745. Bessel trouwde 16 oktober 1785 met Beertje Beerts Vlieck . Hun zoon Jan wordt

in bewaard gebleven familiepapieren rond 1850 genoemd als eigenaar van het Vensterhuis.

Overigens heet hij dan Jan van Winkoop. Jan was twee keer getrouwd : op 27 maart 1819 met Evertje Harmsen van der Veen en op 11 januari 1840 met Gerritje van Meerveld. Uit beide huwelijken tezamen kreeg hij 14 kinderen. Na zijn overlijden op 14 september 1878 vererfde het Vensterhuis op de oudste zoon uit het eerste huwelijk Bessel, geboren 11 december 1821 en overleden 14 december 1891. Uit zijn

huwelijk met Evertje Hoonhorst werden 6 kinderen geboren. Het gezin kon het Vensterhuis niet behouden. Op 5 en 12 januari 1894 werd de boerderij door notaris Pliester in opdracht van de weduwe van Bessel van Winkoop en kinderen geveild. Koper was een neef, Wichman Verhoef, zoon van Elbert Verhoef en Gerritje van Winkoop, een zuster van Bessel. Wichman was toen al weduwnaar van Geertje Staal, geboren 1 mei 1852, dochter van Bessel Staal en Jannetje Woudenberg.

Ze waren 14 maart 1890 getrouwd en kregen een dochtertje. Geertje was mogelijk op familie bezoek in Ermelo toen ze op 12

Aart van Winkoop en zijn vrouw Gerritje Verhoef

december 1892 beviel van een waarschijnlijk

te vroeg geboren dood kindje. Zelf overleed ze vier dagen later.

Wichman heeft het oude huis laten afbreken en de tegenwoordige boerderij laten bouwen.

Wichman Verhoef en zijn dochter Gerritje

Dochter Gerritje trouwde op 13 maart 1925 met Aart van Winkoop, geboren 11 september 1888 als zoon van Gijsbert van Winkoop en Maasje van de Pol. Gijsbert was de jongste zoon uit het tweede huwelijk van Jan van Winkoop hierboven genoemd en dus een halfbroer van Gerritjes grootmoeder.

Gies van Winkoop (1928—1983)

Gijsbert was boer op de Hoge Brug (Waterweg 19), het middelpunt van het ‘ Van Winkoopeland ‘. Zijn zoons worden meestal naar de door hen bewoonde boerderijen genoemd om verwarring te voorkomen: Jaap van de Krommehoek

(Waterweg 25), Giesbert jr. van Nieuw Arler (Arlersteeg 6) en Aort van 't Viensterhuus (Waterweg 13). Het huwelijk van Aart van Winkoop en Gerritje Verhoef bleef kinderloos. Toen ze ouder werden trok hun neef Gijsbert (Gies) bij hen in. Hij was een zoon van Giesbert van Nieuw Arler en getrouwd met Jannetje (Jans) van de Veen. Gies overleed op betrekkelijk jonge leeftijd . Zijn weduwe zette het bedrijf voort tot 1990. Toen nam hun zoon Henk-Aart het stokje over en hij is nu samen met zijn vrouw Geeske Jansen en hun kinderen boer op het Vensterhuis. Er wonen dus al meer dan twee-en-een-halve eeuw leden van dezelfde familie op deze boerderij.

Bronnen :

- W. J. Hagoort:* Werdense boerderijen in de gemeente Putten (Gld) in Feestbundel D. P. Blok, Hilversum 1990
- W. de Vries :* Bijdrage tot een genealogie van de familie Van Oldenbarneveld in De Nederlandsche Leeuw 1940, kolom 330 vlg. Registers op de leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen, deel III Het kwartier van Arnhem, Arnhem 1917
- P. den Dikken:* Kijkje op en rond het Vensterhuis in Swienters op de hee soemers in 't bakhuus, Barneveld 2006

+++